Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за равнопоставеност на жените и мъжете

Чл. 1. (1) Този закон урежда провеждането на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете.

(2) Целта на закона е да създаде условия за изграждане на благоприятна и стабилна институционална среда чрез определяне на органите и на механизмите за провеждане на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете.

Чл. 2. Държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете се основава на принципите на:

1.равни възможности за жените и мъжете във всички сфери на обществения, икономическия и политическия живот;

2.равен достъп на жените и мъжете до всички ресурси в обществото;

3.равно третиране на жените и мъжете и недопускане на дискриминация и насилие, основани на пола;

4.балансирано представителство на жените и мъжете във всички органи, вземащи решения.

Чл. 3. При осъществяване на правомощията си органите на държавната власт, органите на местното самоуправление, обществените органи и икономическите субекти предприемат всички възможни и необходими мерки за прилагане принципите на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете.

Чл. 4. Държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете се осъществява чрез:

1.интегриране принципа на равнопоставеност на жените и мъжете във всички национални, регионални и местни политики, стратегии, програми, планове и в законодателството;

2.прилагане на временни насърчителни мерки;

3.хоризонтален междусекторен подход;

4.национален институционален механизъм за сътрудничество между централните и териториалните органи на изпълнителната власт, както и с гражданското общество;

5.последователно и устойчиво ресурсно и финансово осигуряване на органите и политиката за равнопоставеност на жените и мъжете.

Чл. 5. (1) Министерският съвет определя държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете и приема Национална стратегия по равнопоставеност на жените и мъжете, наричана по-нататък „Националната стратегия", както и планове за нейното изпълнение.

(2) Централните и териториалните органи на изпълнителната власт провеждат политиката по равнопоставеност на жените и мъжете в съответствие с Националната стратегия по ал. 1.

Чл. 6. (1) Към Министерския съвет функционира Национален съвет по равнопоставеността на жените и мъжете, който е орган за осъществяване на консултации, сътрудничество и координация между централните и териториалните органи на изпълнителната власт и на гражданското общество.

(2) Националният съвет се състои от представители на:

1. министерства, държавни и изпълнителни агенции и други органи, създадени със закон;

2. представителните организации на работниците и служителите на национално равнище;

3. представителните организации на работодателите на национално равнище;

4. Националното сдружение на общините в Република България;

5. юридически лица с нестопанска цел, чийто предмет на дейност е в съответствие с приоритетите на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете, определени при условията и по реда, регламентирани в правилник за устройството, организацията и дейността на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет.

(3) Председател на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете е министърът на труда и социалната политика.

(4) Организационното и техническото обслужване на дейността на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете се осигурява от Министерството на труда и социалната политика.

(5) Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете предоставя становище по проектите на стратегически документи и нормативни актове, които съдържат разпоредби, свързани с равнопоставеността на жените и мъжете, преди внасянето им в Министерския съвет.

(6) Министерският съвет приема правилник за устройството, организацията и дейността на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет.

Чл. 7. Министърът на труда и социалната политика ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете, като:

1. разработва, участва в обсъждането и предлага приемането и/или изменението на нормативни актове и стратегически документи, които имат отношение към равнопоставеността на жените и мъжете;

2. организира и ръководи дейността на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете;

3. координира разработването, изпълнението и отчитането на Националната стратегия и плановете за нейното изпълнение;

4. организира създаването и поддържането на система за наблюдение на равнопоставеността на жените и мъжете и координира изготвянето на доклад за равнопоставеността на жените и мъжете в Република България;

5. оказва методическа помощ на органите на изпълнителната власт за провеждането на държавната политика по равнопоставеността на жените и мъжете;

6. представлява държавата в международни организации и програми в областта на равнопоставеността на жените и мъжете;

7. ръководи и координира участието в национални и международни програми и проекти за равнопоставеност на жените и мъжете, включително съвместно с други органи на държавната власт и организации;

8. поддържа контакти със сродни специализирани държавни органи в други държави, както и с международни организации с дейност в сферата на равнопоставеността на жените и мъжете.

Чл. 8. (1) Централните и териториалните органи на изпълнителната власт определят служител/и, който/които изпълнява/т функциите на координатор/и по равнопоставеност на жените и мъжете.

(2) Координаторите по ал. 1 изпълняват следните функции:

1. участват в разработването и провеждането на националната политика по равнопоставеност на жените и мъжете;

2. участват в разработването на секторните и местните политики и програми от гледна точка на равнопоставеността на жените и мъжете;

3. участват в изготвянето на оценка на въздействието по признак пол на нормативните актове и стратегическите документи, предлагани от органите на изпълнителната власт;

4.участват в изготвянето, изпълнението и отчитането на Националната стратегия и плановете за нейното изпълнение по чл. 7, т. 3 в областта на компетентност на съответния орган на изпълнителната власт;

5.координират изпълнението на мерките от компетентността на органа на изпълнителната власт и участват в изготвянето на доклади по равнопоставеност на жените и мъжете;

6.участват в разработването на количествените и качествените анализи на равнопоставеността на жените и мъжете в съответната област на компетентност на институцията;

7.координират събирането и разпространението на информация и добри практики, предоставянето на данни по равнопоставеност на жените и мъжете от компетентността на органа на изпълнителната власт;

8.участват в организиране на и в обучения по равнопоставеност на жените и мъжете;

9.изпълняват и други функции в областта на равнопоставеност на жените и мъжете, възложени от съответния орган на изпълнителната власт.

(3) В изпълнение на функциите на координатори по равнопоставеност на жените и мъжете служителите по ал. 1 си сътрудничат с Министерството на труда и социалната политика.

(4) Функционалните задължения на определените служители по равнопоставеност на жените и мъжете се определят в длъжностните им характеристики или чрез заповед на органа по назначаването на държавна служба.

Чл. 9. При изпълнение на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете органите на изпълнителната власт събират, регистрират и обработват данни по признак пол за целите на системата за наблюдение по чл. 7, т. 4.

Чл. 10. Държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете по области и общини се осъществява от областните управители и от органите на местното самоуправление съвместно с териториалните звена на министерствата, държавните и изпълнителните агенции и другите органи, създадени със закон, представителните организации на работниците и служителите и на работодателите и на други организации.

Чл. 11. (1) Областният управител осигурява координация между националните и местните интереси по въпросите на равнопоставеност на жените и мъжете и осъществява взаимодействие с органите на местното самоуправление и местната администрация.

(2) При осъществяване на своите правомощия по провеждането на държавната политика по равнопоставеност на

жените и мъжете областните управители се подпомагат от определения/те от тях служител/и в областната администрация, който/които изпълнява/т функциите на координатор/и по равнопоставеност на жените и мъжете, съгласно чл. 8.

Чл. 12. Националната стратегия по равнопоставеност на жените и мъжете е основен програмен документ и съдържа:

1. целите за постигането на равнопоставеност на жените и мъжете във всички области;

2. органите, отговорни за постигане на целите;

3. приоритетните области на действие за постигане на целите;

4. индикаторите за изпълнението.

Чл. 13. Националната стратегия се изпълнява чрез планове, които включват дейности, отговорни органи, финансови средства и индикатори за изпълнението на дейностите.

Чл. 14. Оценките на въздействието на нормативните актове и стратегическите документи включват и оценка на въздействието по признак пол.

Чл. 15. (1) Временните насърчителните мерки по чл. 4, т. 2 се предвиждат в плановете за изпълнение на Националната стратегия по равнопоставеност на жените и мъжете.

(2) Насърчителните мерки по ал. 1 се прилагат от органите на изпълнителната власт за определен срок до постигането на целите им за балансирано представителство, равни възможности и равнопоставеност на жените и мъжете в областите, в които е установена неравнопоставеност.

(3) Насърчителните мерки по ал. 1 се финансират от държавния и от общинските бюджети, както и от международни и европейски източници.

Чл. 16. (1) Министърът на труда и социалната политика създава отличителен знак за значими постижения в ефективното изпълнение на политиката по равнопоставеност на жените и мъжете.

(2) Министърът на труда и социалната политика утвърждава условията и реда за получаване на отличителния знак след съгласуването им в Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Равнопоставеност на жените и мъжете” е равни права и задължения, равни възможности за реализация и за преодоляване на пречки във всички области на обществения

живот, като жените и мъжете са свободни да развиват своите лични способности и да правят избор без ограниченията на социалната роля на своя пол.

2. „Равни възможности" е създаване на условия за реализиране на равни шансове и осигуряване на гаранции за достъп до всички сфери (области) на обществения живот и постигане на личностна и професионална реализация и развитие.

3. „Балансирано представителство на жените и мъжете" е разпределението на позициите между жените и мъжете във властта и вземането на решения във всяка област на живота и съставлява важно условие за равнопоставеност на половете. Балансираното представителство е осигуряване на количествено и качествено равновесие в участието на жените и мъжете в политиката, управлението и вземането на решения.

4. „Интегриране на равнопоставеността на жените и мъжете" е процесът на отразяване на въпросите на равнопоставеността на жените и мъжете във всички национални, регионални и местни политики, стратегии, програми, планове, законодателство и процеси на вземане на решения във всяка област и на всички равнища, за да може на всеки етап и ниво на тяхното разработване или изпълнение да се извършва анализ на въздействието им върху положението на жените и мъжете и да се предприемат съответните действия с цел постигане на реална равнопоставеност.

5. „Оценка на въздействието по признак пол" е част от социалната оценка и включва оценката на въздействието на нормативните актове и стратегическите документи относно положението на жените и мъжете, така че прилагайки тези предложения, да се осигури неутрализиране на дискриминационните ефекти и да се насърчи равнопоставеността на половете.

6. „Временни насърчителни мерки" са оправдани и пропорционални инициативи с временен характер, които целят премахване на пречки за балансирано представителство на жените и мъжете или за неравностойно положение на представителите на единия пол или за пола, поставен в неравностойно положение.

7. „Хоризонтален междусекторен подход" е постигането на общо разбиране за комплексността на проблемите, консенсус за решаването им, съвместно идентифициране и определяне на целите и инструментите за измерване на напредъка в постигането им, координиране на изпълнението на предприетите мерки и наблюдение на политиката по равнопоставеност на жените и мъжете на всички нива на вземане на решения.

Заключителни разпоредби

§ 2. В 6-месечен срок от влизането в сила на закона се определят служителите по реда на чл. 8 и 11.

§ 3. В 6-месечен срок от влизането в сила на закона по предложение на министъра на труда и социалната политика Министерският съвет привежда в съответствие с него Правилника за устройството, организацията и дейността на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет, приет с Постановление № 313 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 104 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 78, 83, 89, 94 и 96 от 2006 г., бр. 53 от 2008 г., бр. 93 от 2009 г., бр. 58 от 2010 г., бр. 42 от 2014 г. и бр. 22 от 2015 г.).

§ 4. В едногодишен срок от влизането в сила на закона, по предложение на министъра на труда и социалната политика Министерският съвет приема условията и реда за получаване на отличителния знак по чл. 16.

§ 5. Изпълнението на закона се възлага на министъра на труда и социалната политика.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на …… 2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за равнопоставеност на жените и мъжете

Законопроектът цели да гарантира равнопоставеност на жените и мъжете чрез нормативно регламентиране на органите и на механизмите за провеждане на единна държавна политика в тази област на обществени отношения.

Законопроектът е изготвен в изпълнение на национални програмни документи и на ангажименти на Република България по международни договори:

- изпълнение на мярка „Приемане на Закон за равенство между половете и институционализиране на националния механизъм по равнопоставеност на жените и мъжете" по цел 32: „Насърчаване равенството между жените и мъжете и на недискриминацията" на Програмата на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014-2018 г.;

- изпълнение на мерки от Плана за действие за изпълнение на заключителните препоръки на Комитета на ООН за премахване на дискриминацията по отношение на жените (Решение № 438 на Министерския съвет от 2013 г.), отправени към Република България през 2012 г., по-специално мерки по препоръки в областите „Правна рамка за равенство", „Национален механизъм за постигане напредъка на жените" и „Временни специални мерки";

- изпълнение на ангажименти на Република България по международни договори в областта на правата на човека, по които Република България е страна, и препоръки към Република България на съответните наблюдаващи прилагането органи – Международния пакт за икономически, социални и културни права, Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW), Пекинската платформа за действие от 1995 г. През 2016 г. Република България следва да внесе в ООН своя пореден периодичен доклад по прилагане разпоредбите на CEDAW, в който да отчете изпълнението на препоръките, сред които са: приемане на закон, укрепване на националния институционален механизъм по равнопоставеност на половете и регламентиране на временни специални мерки;

- изпълнение на ангажименти, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, свързани с интегриране на принципа на равнопоставеност на половете във всички политики и хармонизиране на националното законодателство и практики.

Законопроектът ще създаде нормативни предпоставки за ефективно управление на политиката, която да допринесе за постепенното й постигане.

Действащото право се опитва да отговори на необходимостта от осигуряване на равнопоставеност на жените и мъжете, която е постигната формално, но не и фактически (реално). Постигането на фактическа равнопоставеност на жените и мъжете във всички области изисква ефективен механизъм за управление на единна държавна политика, която последователно провежда принципа на равнопоставеност чрез съчетаване на интегриран подход и специални мерки. Институционалният механизъм е силен и устойчив инструмент за разработване, прилагане и наблюдение на съответните политики, за да се гарантира, че въпросът за равнопоставеността на половете запазва водещо място в политическата програма и обществения дневен ред.

Законопроектът отговаря на необходимостта от по-пълно регулиране в областта на равнопоставеността на жените и мъжете чрез нормативно регламентиране на национален механизъм за провеждане на единна държавна политика в тази област.

Понастоящем отсъства законова регулация на цялостен национален институционален механизъм. Законопроектът ще запълни тази празнота в българското право.

Държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете има хоризонтален, междусекторен характер. Провеждането на такава политика изисква ефективен национален институционален механизъм, който функционира на различни равнища на управление чрез интегриране (мейнстрийминг) на тези въпроси във всички политики и чрез прилагане на временни насърчителни мерки при необходимост. Към настоящия момент тези изисквания се осъществяват чрез функциониране на отделни елементи на институционалния механизъм, регламентирани в Правилника за устройство и организация на работа на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет, приет с Постановление № 313 от 2004 г. на Министерския съвет.

Създаването на ефективен Национален институционален механизъм е необходим за оптимизиране на модела за разпределение на управленските отговорности между съответните органи, ясно поемане на ангажименти и по-добро управление на процеса на изпълнение на политиката и ресурсите за това. Така политиката ще бъде поставена на системна, широка, междусекторна основа с хоризонтално въздействие.

Законопроектът има рамков характер. Той регламентира органите, принципите, върху които се основава държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете, очертава правомощията и взаимодействието им по отношение на политиката

по равнопоставеност на жените и мъжете и определя основните подходи, като интегрирания междусекторен подход и временните насърчителни мерки.

Министерският съвет определя държавната политика и одобрява основните документи в тази област. Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет продължава да функционира като консултативен и координиращ орган. Министърът на труда и социалната политика е орган, който ръководи, координира и контролира осъществяването на политиката на национално ниво.

Институционализира се фигурата на „координатор по равнопоставеност на жените и мъжете”, който е служител в централните и териториалните органи на изпълнителна власт, и се определят функциите му. Определянето на органите, техните функции и механизми на взаимодействие укрепва националния институционален механизъм и засилва провеждането на оперативно ниво на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете.

Регламентират се основните документи на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете – национална стратегия, планове за действие, периодични доклади за отчитане. С оглед информационното осигуряване на политиката се предлага задължението държавните органи да регистрират и обработват данни по пол, както и създаването на система за наблюдение на равнопоставеността на жените и мъжете. Ефективното изпълнение на политиката по равнопоставеност на жените и мъжете се насърчава чрез създаването от министъра на труда и социалната политика на отличителен знак за значими постижения.

Предложеният законопроект ще доведе до законово регламентиране на цялостен национален институционален механизъм по равнопоставеност на жените и мъжете и неговото функциониране на различни равнища на управление, до ефективно провеждане на единна хоризонтална и интегрирана държавна политика в тази област с оглед ускоряване постигането на фактическа равнопоставеност на половете, до осигуряване на по-пълно съответствие на националното законодателство и практики с изискванията на Европейския съюз и международни договори, по които Република България е страна. Това създава условия за ускоряване постигането на фактическа равнопоставеност на жените и мъжете във всички области на икономическия, политическия и обществения живот.

Законопроектът няма да доведе до пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)